

Minnesanteckningar från Vägspanarmöte lördag 15 november 2014

Mötesledare: Maria Nordqvist, SMC

Deltagare: Kalmar: Larz Glemfors Kalmar, Gotland: Martina Lilja, Åke Hoas, Halland: Stig Berndtsson, Kronoberg: Jan Karlsson, Skåne: Harley Davidsson, Stockholm: Torbjörn Karlsson, Sörmland: Erik Persson, Värmland: Ingvar Pettersson, Västernorrland: Tony Sjölander, Västmanland: Lars Fröjd, Gävleborg: Chatrine Södergren, Jönköping: Joakim Eek, Uppsala: David Lagerström, Västerbotten: Leif Olofsson, Jämtland: Pelle Sandström, Örebro: Ronny Overgaard, Östergötland: Frank Lindström och Tommy Petersson.

Varför vägspanare?

Vägspanarna ska arbeta för säkrare vägar, d v s vägar med god friktion och så få hinder som möjligt. Viktigaste platserna för motorcyklister är kurvor och korsningar, här sker flest olyckor (statistik delas ut).

Synliggöra vägspanarna

Efter inledande presentation av yrke, MC och namn gick vi igenom de aktiviteter vi beslutade att genomföra under 2014. Maria vill ha bild och beskrivning av vad varje vägspanare i SMC gör. Skickas digitalt till maria.nordqvist@svmc.se, senast fredag 21 november. Syfte är att visa att vägspanarna finns, att ge medlemmarna ett ansikte och e-postadress till vem de kan vända sig till. Det blir en central hemsida men varje distrikt kan skapa en egen sida för vägspanarna.

Det är viktigt att samarbeta med styrelsen i respektive län, både med hjälp att synas men även ta reda på **vem som är talesman i vägmiljöfrågor** i respektive distrikt. Är det ordförande? Är det vägspanaren? Är det informatören? Bra att veta inför nästa år då vi ska försöka nå ut i media.

Jocke, Jönköping, berättar om hur han åkte ut till väg i kommunen efter en MC-olycka där knutten kört omkull på hal asfalt. Jocke åkte skridsko på asfalten, filmades och lade ut filmen på Facebook och en lokaltidning där många kommenterade detta. Resultat: kommunen har konstaterat att vägen är hal, att tidigare åtgärd i form av borstning två gånger/månad inte är tillräckligt och att detta förstärks med högtryckstvätt två gånger/månad. Dessutom har kommunen bjudit in till samarbete med SMC Jönköping.

Maria uppmanar alla att använda sociala media, främst Facebook. SMC har på den centrala FB-sidan haft 14,3 miljoner visningar under en månad! Till detta kommer varje FB-sida för distriktet. Om man inte själv är aktiv **bör man kontakta informatör/webmaster** i distriktet för hjälp att lägga ut detta. Genom media kan vi få väghållarna att vidta åtgärder som annars riskerar att man struntar i. Bilder och filmer som enkelt tas med Smartphone kan göra en stor betydelse. Alla på mötet äger en Smartphone.....

Länk till artikel och film: <http://www.jnytt.se/adalsvagen-under-lupp-sakerheten-ska-faststallas>

Grusspaning 2014

Grusspaning 2014 har lett till minst 250 rapporter till SMC med mängder av bilder. **Årets bästa och sämsta lagning utsågs**. Bägge bidragen kommer från Värmland. Den ena är en perfekt förstärkt stödremsa, den andra en stödremsa som är spridd långt ut i vägen och vållade en mycket allvarlig MC-olycka. Dessa kommer att uppmärksammas genom MC-Folket, hemsida, sociala media samt eventuellt pressmeddelande.

Stödremсор 2015

Trafikverket region Väst har i sina kontrakt sedan 2011 krav på att stödremсорna ska vara utblandade med 3 % bitumenemulsion. Senast 2016 kommer därmed detta krav att gälla i alla driftområden i Väst. SMC begärde i juni att dessa krav skulle gälla alla Trafikverkets regioner. Standardbeskrivning väg (kontraktshandlingen) har inte uppdaterats med krav på förstärkt stödremsa som SMC önskade hösten 2014. Svaret kom den gångna veckan till SMC och delades ut: *"Trafikverket anser att nuvarande regelverk är tillräckligt men håller med om att det inte fungerar optimalt i entreprenaderna. Uppföljning av entreprenader kommer att ske. Trafikverket föreslår också att SMC hjälper till att dokumentera de brister vi ser vid komplettering av stödremсор. Trafikverket ska återkomma med lämplig e-post för detta".*

Fokus för vägspanarna 2015 är därmed självklart stödremorna. Under 2015 har vi möjlighet att visa hur illa detta sköts av entreprenörerna. Precis som i år kommer vi att berätta om detta i tidningen och på hemsidan samt efterlysa input från medlemmarna.

Stefan Knutsson, nationell samordnare Trafikverket

Stefan höll ett mycket intressant och bra föredrag om Trafikverkets vägrapportörer. Det finns idag 152 MC-förare som är vägrapportörer. Dessa har en direktlinje via telefon eller appen Live Trafik direkt till Trafikcentralerna. Vägrapportörerna rapporterar om akuta hinder och brister. Alla vägspanare uppmanas bli vägrapportörer också. Särskilt i västra Sverige är det brist på MC-rapportörer.

Liksom tidigare år talar vi om vad vi kan göra när entreprenörerna inte åtgärdar problem på vägarna, trots flera anmälningar. En sak som är uppenbar för oss som kör motorcykel är att grus inte uppfattas som ett stort problem av Trafikcentralerna. När rapporter kommer in skickas anmälningarna vidare till entreprenör och/eller projektledaren som är ansvarig för underhåll – se bild 17-18 i presentation. Om entreprenören inte åtgärdar brister i vägmiljön kan projektledaren begära vite. Stefan Knutsson men dessa kan tyvärr inte lämnas ut. Trafikverket går mot en mer renodlad beställarroll. Vad som finns i kontraktet är mycket viktigt liksom vad som saknas – d v s vad som kostar extra. Den renodlade beställarrollen innebär också att entreprenörerna måste återkoppla efter åtgärder.

Jag uppmanar därför alla vägspanare att ringa Trafikverket och begära att få tala med beställarombudet/projektledare underhåll för den aktuella vägen om entreprenörerna inte åtgärdar problem trots upprepade anmälningar.

Då det gäller anmälningar som vägrapportörer får man inget diarienummer. Stefan säger dock att alla ärenden som kommer in ska vara spårbara genom ett ärendenummer. Trafikverket jobbar på denna fråga. Optimalt är att man får ett kvitto på att problemet är åtgärdat. Skickar man en anmälan via Trafikverkets vanliga sida får man ett diarienummer och svar inom max 10 dagar:

<https://dka.vv.se/kundtjanstext/>

Stefan berättar också att det finns ett stort antal externa konsulter som granskar entreprenörernas arbetsuppgifter. Dessa kör 80-90 mil per dag. Stefans presentation finns att ladda ner i Dropbox.

Stig-Björn Sudden Sundell, Motormännen

Sudden bjöds in av två skäl, dels för att beskriva hur M:s vägombud arbetar, dels för att se vilka områden vi kan samarbeta kring. Sudden deltog hela lördagen i mötet och kommer att ta med sig idéer från SMC, framför allt då det gäller grus som leder till stora kostnader för bilägare i form av stenskott. Under 2014 hade Motormännen 22 vägombud med 12 bilar till förfogande. Dessa sponsras av Volvo, Hertz, Preem, Assistansskåren och Roadroid. Varje bil körs i snitt 1500 mil. Vissa uppdrag får man betalt för att genomföra, t ex sköta kontroll av rastplatser.

Vägombudens huvuduppgift är att förbättra trafiksäkerheten genom att påverka regionala och kommunala beslutsfattare att avhjälpa brister i vår trafikmiljö. Ombuden skickar rapporter till kommuner och Trafikverket.

Vägombudens uppgifter under 2014 har varit:

Rikskampanjer: Blinkersanvändning i samverkan med SMC samt avstånd mellan fordon på 70 och 90 väg! (3 sek regel)

Väginventering RoadRoid www.roadroid.com/ -rapporterar brister till väghållare och kräver omedelbara åtgärder!

Inspektion av Trafikverkets rastplatser : Minst 2 ggr/rastplats, protokoll 46 punkter. Detta poängsätts och utmynnar i Länets bästa rastplats.

Busshållplatser och skyltning

Regress mot väghållare från försäkringsbolag

Maria visar presentationen som hölls på försäkringsbolagens bilskadeseminarium. Temat var: varför ska försäkringstagarna betala för dåligt vägunderhåll? Bolagen är klart intresserade och har hört av sig om tips från SMC om hur man kan jobba med frågan. Presentation finns här:

<http://www.svmc.se/smc/Nyheter/Ska-forsakingstagarna-betala-btister-i-underhall/>

Olyckor på grund av brister i vägen

Maria har fått information ur STRADA avseende sjukvårdsrapporterade olyckor där patienter på sjukhus beskrivit orsaken till olyckan. Enligt polisens statistik hade bristande friktion bidragit till 10 % av olyckorna. **Sjukhusens statistik säger 31 %, varav 15 % allvarligt skadade.** Viktigt att ta i beaktande är att detta är självrapportering. Att det sker så många olyckor på grund av brister i vägbanan visar att vägunderhåll är viktigt.

Problem	Antal	andel
Inget	2623	69%
Vägen hade hål och gropar	117	3%
Vägen hade löst grus	539	14%
Spårvägs-/järnvägsspår	9	0,2%
Hal p g a annat	70	2%
Hal p g a löv	18	0,5%
Hal p g a snö/is	55	1%
Hal p g a vatten	222	6%
Ojämn	162	4%
Totalsumma	3815	100%

Laget runt – vad har hänt under året?

Kronoberg: Jan har haft fokus på stödremсор, entreprenörerna testar räfflade stödremсор på olika platser – se bild i Dropbox. Anmäler alltid grus men det tas inte alltid bort.

Jönköping: Jocke deltog i blinkersmätning, testade Roadroid, mycket mediakontakt samt med Jönköpings kommun. Trafikverket deltog med intressant föreläsning på distriktets årsmöte.

Örebro: besvarat remiss angående ombyggnad av vägavsnitt. Det finns mycket dåliga vägar. Käglan är populär MC-väg med mycket grus. Den sopas dock två gånger i veckan.

Västerbotten: Trafikverket har svarat bra på rapporter med snabba åtgärder. Skyltat vid snabellagning, sopning ibland.

Västmanland: Trafikplan som inkluderar MC i Västerås stad. Haft kontakt med entreprenörer som varit dåliga att åtgärda.

Halland: Stig är ny vägspanare. Haft kontakter med kommuner, bara Falkenberg som vill ha samarbete. Nya kontakter ska tas. Förstärkta stödremсор införs (ingår i Region Väst). Problem med hala rondeller.

Södermanland: Erik är ordförande men ställer upp då vägspanare saknas. Har haft skrivbordskontakt med kommunerna som visar på visst intresse. Kommunerna ska se över sina trafikplaner.

Uppsala: David är ny i uppdraget. Han har dock råkat ut för en olycka på grund av grus nyligen och visar bilder och film.

<https://plus.google.com/photos/+DavidLagerstr%C3%B6m/albums/6073469682614449457?banner=pwa>

Västernorrland: Tony rapporterar in problem regelbundet till Trafikverket och kommunen. Stor uppmärksamhet i samband med MC-olycka i centrala Sundsvall p g a dammbindning.

Gotland: Åke har ifrågasatt friktionen på nya lagningar med kallasfalt.

Stockholm: Samarbetsmöten kring ombyggnad av Nynäshamnsvägen. Blinkersmätning. Rapporterar in mängder av brister, problem med åtgärd och att spåra vart anmälan tog vägen. Problem i korsningar där två driftområden/väghållare möts.

Gävleborg: Blinkersmätning, halkolyckor igen på E4 vid Gävle med mycket uppmärksamhet i media.

Jämtland: Blinkersmätning, knepigt bemötande vid anmälningar om snabellagningar. Skyltar sattes upp 7-12 dagar efter att snabellagningen genomförts (!).

Värmland: Aktualiserade stödremсор efter en MC-olycka vid ett konstruktivt möte med Trafikverket. Man tittade också på en väg med förstärkt stödremсор. Vid allt underhållsarbete i Region Väst måste stödremсор blandas ut med minst 3 % bitumenemulsion i syfte att få stödremсор att ligga kvar vid sidan av vägen. Tips att träffa Trafikverket efter allvarliga olyckor på grund av brister i vägen.

Östergötland: Norrköping ska se över skyltning efter brevet från regeringen, se nedan. Man har fått planering över snabellagningar från entreprenörerna och publicerat detta. Bra tycker alla parter. Man har varit och tittat på en provbeläggning där det finns mängder av löst material.

Skåne: Harley är ny och hitskickad av de övriga vägspanarna. Skåne är ett stort län med mycket vägar som behöver bevakas.

SKL, Sveriges kommuner och landsting

Det har varit svårt för SMC att nå ut till kommunerna, man har svårt att se problemen och vet inte vad man ska göra för att öka MC-säkerheten. Samtidigt visar en ny studie att 42 % skadas allvarligt på MC i tätort och 31 % dödas. Det borde vara självklart för kommunerna att ta detta på allvar.

Maria och Petra deltog med en monter på SKL:s Trafik- och Gatudagar. **Ett infoblad togs fram – kan beställas från vägspanarna med era namn på istället.** En presentation togs fram. Finns på denna sida: <http://www.svmc.se/smc/Nyheter/SKL/>

SMC har erbjudit SKL och Trafikverket att hjälpa till att ta fram en Handbok för motorcykel och moped – ingen har svarat.

SMC frågade regeringen om kommunerna är undantagna kraven i vägmärkesförordningen om varningsskyltning. Svaret var nej och regeringen skulle ta upp detta med SKL. **Brevet från regeringen delades ut och kan användas i era kontakter med kommuner.**

En av 290 kommuner har inkluderat MC i sin trafikplan, Västerås stad. För detta fick kommunen utmärkelsen Rätt Tänkt. Läs mer här, länk till Trafikplan 2026.

<http://www.svmc.se/smc/Nyheter/Vasteras-far-priset-Ratt-Tankt/>

Trafikverket

I maj presenterades en handlingsplan mot låg friktion på sommarvägar. Mycket bra initiativ av Trafikverket som dock måste efterlevas. Antalet friktionsmätningar har ökat enormt efter Uppdrag Granskning. Helt klart tas problemet på allvar. Läs mer här:

<http://www.svmc.se/smc/Nyheter/Handlingsplan-mot-hala-sommarvagar/>

Förstärkta stödremсор i Region Väst men inte övriga Sverige – **det ska vi arbeta för under 2015.**

Maria var ombud och vann en rättegång i januari där en medlem stämde Trafikverket och begärde ersättning motsvarande självrisk efter en omkullkörning på grus. Sedan fick If ut resterande från Trafikverket. <http://www.svmc.se/smc/Nyheter/If-fick-ersattning-for-MC-skada/>

Den 1 december ska tvisten mellan holländaren som kraschade på grus upp i Falu Tingsrätt.

<http://www.svmc.se/smc/Nyheter/Hollandare-omkull-pa-losgrus-efter-lagning---Se-olyckan-pa-film/>

Svedea har stämt Trafikverket för en halkolycka på E4 norr om Gävle 2012. Styrelsen beviljade vid mötet igår bidrag ur Rättsfonden för att driva ett ärende mot Stockholms stad där en MC-förare körde omkull på hal plåt. Helt klart börjar det röra på sig i skadestandsärenden. Detta kan bli ännu mer aktuellt om försäkringsbolagen börjar återkräva ersättning från väghållarna.

Under 2015 ska en ny MC-strategi för ökad säkerhet tas fram, SMC är en av parterna i detta. Säkrare gator och vägar samt säkrare räcken är två självklara prioriteringar från SMC.

Räcken

Under 2014 har sex motorcyklister dött i räckesolyckor. Det är ovanligt många och samtidigt en otroligt hög andel, 20,6 %. De flesta dödsolyckor mot räcken sker på Europavägar med mitt- och sidoräcken. SMC:s fokus under 2015 kommer att vara att försöka bromsa utbyggnaden av sidoräcken och få väghållarna att välja säkrare mitträcken. Tyvärr pekar alla Trafikverkets regelverk på att sidoräcken är det första valet för att säkra sidoområden. Kansliet har beställt polis- och insatsrapporter från årets räckesolyckor. Maria har samlat alla MC-olyckor mot räcken för de senaste tio åren i STRADA. Preliminärt resultat: 41 dödade, 256 svårt skadade och 392 lindrigt skadade. För samhället innebär detta enorma kostnader. Maria har efterlyst hur Trafikverket räknar in den ökade skaderisken då räcken sätts upp/då val av räcke görs. Inget svar har kommit.

SMC har fått bidrag till en räckesstudie ur Skyltfonden, 130 000 kronor. Syfte: ta fram en definition av ett säkert räcke för MC. Det är enbart en litteraturstudie och innehåller inga tester. Studien ska vara klar 2015. Räckesarbetet är tillsammans med stödremсорna det som prioriteras inför 2015. Vi pratar om en flash mob under Almedalsveckan samt inklädning av räcken där motorcyklister omkommit.

Insamling av data

Tobbe från Stockholm presenterar en idé om att samla in och kvalitetssäkra anmälningar till väghållare. Om vi skickar in för många dåliga anmälningar är risken att motorcyklister inte tas på

allvar. Det är viktigt att vi har ett gott samarbetsklimat med entreprenör och Trafikverket. Optimalt är att vägspanaren kan åka till platsen och kontrollera innan anmälan skickas vidare. Detta är inte genomförbart i hela landet, skulle kunna ske genom kontroll av kansliet istället – så gör NMCU i Norge.

Vi enades om att detta är en bra idé. Vi enades om att detta ska publiceras länsvis. Då krävs samtidigt samarbete med webmasters. Vi enades om att främst efterlysa rapporter om brister i kurvor och korsningar. Maria återkommer kring detta.

Tobbes presentation finns i Dropbox.

Pärmen

Alla deltagare fick en pärm med viktig information. Vill ni som inte deltog på mötet ha pärmen, kontakta Maria.

Regionala möten

I Norge ansvarar Statens Vegvesen för MC Forum. Det är regionala möten där NMCU, kommuner, statliga företrädare med flera träffas för att diskutera trafiksäkerhet. Medel avsätts för förbättringar av trafikmiljön, t ex i form av underglidningsskydd. Detta skulle vi självklart vilja ha i Sverige också men Trafikverket kommer inte att ta initiativ till detta. Maria funderar på att söka pengar för detta från Trafikverket men först testa med ett möte på Gotland, som bara har en kommun och två driftområden. Mötet eniga om att detta är en bra idé. Gotlänningarna ställer upp om det blir verklighet.

Övriga frågor

Samtliga närvarande ansåg att dessa möten fyller en viktig funktion och ska upprepas varje år.

MC-olyckor i STRADA för 2014 tas fram av Maria och skickas till vägspanaren och ordförande i varje län. Alla distrikt fick detta 17 november.

Viktig del på SMC:s hemsida med mycket information till vägspanarna:

<http://www.svmc.se/smc/SMCs-arbete--fragor/Infrastruktur/>

Vid tangentbordet

Maria Nordqvist